

EDÉNYES NÖVÉNYEK ELŐFORDULÁSA PORVA KÖRNYÉKÉN: 3. BIODIVERZITÁS NAP

MORSCHHAUSER TAMÁS¹, ERDŐS LÁSZLÓ¹,
ORTMANN-NÉ AJKAI ADRIENNE²

¹Pécsi Tudományegyetem Biológiai Intézet,
Növényrendszertani és Geobotanikai Tanszék
H-7624 Pécs, Ifjúság u. 6.

morsi@gamma.ttk.pte.hu; erdosl@gamma.ttk.pte.hu

²Pécsi Tudományegyetem Környezettudományi Intézet,
Általános és Alkalmazott Ökológia Tanszék
H-7624 Pécs, Ifjúság u. 6.
aadrienn@gamma.ttk.pte.hu

MORSCHHAUSER T., ERDŐS L., ORTMANN-NÉ AJKAI A.: *Diversity of vascular plants in the neighbourhood of Porva village.*

Abstract: During Biodiversity Day 2008 in the vicinity of Porva village totally 277 vascular plants have been registered. Among them 11 protected plants were found: *Aconitum vulparia*, *Aruncus dioicus*, *Cephalanthera longifolia*, *Cirsium rivulare*, *Cyclamen purpurascens*, *Dryopteris carthusiana*, *Lilium maritagon*, *Neottia nidus-avis*, *Platanthera bifolia*, *Primula vulgaris*, *Silene dioica*.

Keywords: biodiversity, vascular plants, Bakony Mountains, Hungary

Bevezetés

A vizsgált terület, Porva környéke növényföldrajzi szempontból a pannóniai flóratartomány (Pannonicum) Dunántúli-középhegység flóraidék (Bakonyicum) Vértes és a Bakony flórajárásába (Vesprimense) tartozik. A Bakony flórája napjainkban is intenzíven kutatott, lásd legutóbb BAUER (2001) és GALAMBOS (1988, 2001). A Biodiverzitás Napok programjához csatlakozva a cél a Porva környékén kijelölt vizsgálati területen (*lásd ebben a kötetben*) az egy-két nap alatt feltárható minél több edényes növényfaj meghatározása volt. Tekintettel a terület nagyságára és a vizsgálati idő rövidségére egyetlen vegetációs aspektusban, jelen munkának nem lehetett célja a teljes edényes flóra feltárása.

Anyag és módszer

A flóra feltárása 2008. júniusában 2 napi terepbejárással készült el. A taxonok beazonosítása SIMON (2000) növényhatározója alapján, a JÁVORKA–CSAPODY Iconographia (1975) felhasználásával történt. A taxonok rendszertani besorolása és nevezéktana az Új Fűvészkönyvet (KIRÁLY et al 2008) követi.

Eredmények

Porva környékén a harasztok törzsén belül összesen négy családból 6 faj került elő. A nyitvatermők közül két faj (*Picea abies*, *Larix decidua*) előfordulását rögzítettük. A zárva-termő kétszikűek 54 családjából 214 faj, a 12 egyszikű családból 55 faj fordult elő. Porva környékén összesen 277 edényes növényfaj került elő a vizsgált területen.

A feltárt edényes taxonok az Új Fűvészkönyv taxonómiai besorolását alapul véve a következők:

PTERIDOPHYTA

SPHENOPSIDA

Equisetaceae

Equisetum arvense L. [1753]

PTERIDOPSIDA

Dennstaedtiaceae

Pteridium aquilinum (L.) Kuhn [1879]

Athyriaceae

Athyrium filix-femina (L.) Roth [1799]

Dryopteridaceae

Cystopteris fragilis (L.) Bernh. [1805]

Dryopteris carthusiana (Vill.) H. P. Fuchs [1959]

Dryopteris filix-mas (L.) Schott [1834]

GYMNOSPERMATOPHYTA

CONIFEROPSIDA

Pinaceae

Larix decidua Mill. [1768]

Picea abies (L.) H. Karst. [1881]

ANGIOSPERMATOPHYTA

DICOTYLEDONOPSIDA

Salicaceae

Populus alba L. [1753]

Populus deltoides Marshall [1785]

Populus tremula L. [1753]

Salix alba L. [1753]

Salix caprea L. [1753]

Salix cinerea L. [1753]

Salix fragilis L. [1753]

Betulaceae

Alnus glutinosa (L.) Gaertn. [1790]

Betula pendula Roth. [1788]

Corylaceae

Carpinus betulus L. [1753]

Corylus avellana L. [1753]

Fagaceae

Castanea sativa Mill. [1768]

Fagus sylvatica L. [1753]

Quercus cerris L. [1753]

Quercus dalechampii Ten. [1830]

Quercus petraea (Matt.) Liebl. [1784]

Quercus pubescens Willd. [1805]

Quercus robur L. [1753]

Ulmaceae

- Ulmus glabra* Huds. [1762]
Ulmus minor Miller [1768]

Cannabaceae

- Humulus lupulus* L. [1753]

Urticaceae

- Urtica dioica* L. [1753]
Parietaria officinalis L. [1753]

Viscaceae

- Viscum album* L. [1753]

Polygonaceae

- Fallopia convulvulus* (L.) Á. Löve [1970]
Persicaria dubia (Stein) Fourr.L. [1869]
Persicaria hydropiper (L.) Delarbre [1800]
Polygonum aviculare L. [1753]
Rumex acetosa L. [1753]
Rumex aquaticus L. [1753]
Rumex patientia L. [1753]
Rumex sanguineus L. [1753]

Caryophyllaceae

- Cerastium brachypetalum* Desportes [1805]
Cerastium semidecandrum L.[1753]
Dianthus pottederae A. Kern. [1882]
Lychnis flos-cuculi L. [1753]
Lychnis viscaria L. [1753]
Moenchia mantica (L.) Bartl. [1839]
Moehringia trinervia (L.) Clairv. [1811]
Myosoton aquaticum (L.) Moench. [1794]
Silene alba (Mill.) E.H.L. Krause
Silene dioica (L.) Calirv. [1811]
Silene vulgaris (Moench) Garcke [1869]
Stellaria graminea L. [1753]
Stellaria holostea L. [1753]
Stellaria media (L.) Vill. [1789]

Helleboraceae

- Aconitum vulparia* Rchb. [1819]
Actaea spicata L. [1753]
Caltha palustris L. [1753]
Helleborus dumetorum Waldst. et Kit.
 [1809]

Ranunculaceae

- Clematis vitalba* L. [1753]
Ranunculus acris L. [1753]
Ranunculus auricomus L. [1753]
Ranunculus ficaria L. [1753]
Ranunculus repens L. [1753]

Papaveraceae

- Chelidonium majus* L. [1753]
Papaver rhoeas L. [1753]

Brassicaceae

- Alliaria petiolata* (M. Bieb.) Cavara et
 Grande [1913]
Capsella bursa-pastoris (L.) Medicus [1792]
Cardamine amara L. [1753]
Cardamine bulbifera (L.) Crantz [1769]
Cardamine impatiens L. [1753]
Rorippa amphibia (L.) Besser [1821]
Rorippa palustris (L.) Besser [1821]

Crassulaceae

- Sedum acre* L. [1753]
Chrysosplenium alternifolium L. [1753]
Hylotelephium telephium ssp. *maximum* (L.)
 H. Ohba [1977]

Rosaceae

- Filipendula ulmaria* (L.) Maxim. [1879]
Agrimonia eupatoria L. [1753]
Arunca dioicus (Walter) Fernald [1939]
Cerasus avium (L.) Moench
Crataegus laevigata (Poir) DC. [1825]
Crataegus monogyna Jacq. [1775]
Fragaria moschata Duchense [1766]
Fragaria vesca L. [1753]
Geum urbanum L. [1753]
Potentilla alba L. [1753]
Potentilla anserina L. [1753]
Potentilla argentea L. [1753]
Potentilla recta L. [1753]
Prunus spinosa L. [1753]
Pyrus pyraeaster (L.) Burgsd. [1787]
Rosa canina L. [1753]
Sanguisorba officinalis L. [1753]

Fabaceae

- Chamaecytisus supinus* (L.) Link [1831]
Lathyrus hirsutus L. [1753]
Lathyrus pratensis L. [1753]
Lathyrus vernus (L.) Benth. [1800]
Lathyrus tuberosus L. [1753]
Lotus corniculatus L. [1753]
Medicago lupulina L. [1753]
Robinia pseudoacacia L. [1753]
Trifolium campestre Schreber [1804]
Trifolium pratense L. [1753]
Trifolium repens L. [1753]
Vicia angustifolia L. [1759]
Vicia cracca L. [1753]
Vicia grandiflora Scop. [1772]
Vicia hirsuta (L.) Gray [1821]
Vicia tetrasperma (L.) Schreber [1771]
Vicia pannonica Crantz [1769]
Vicia sepium L. [1753]
Vicia tenuifolia Roth [1788]
Vicia tetrasperma (L.) Schreb. [1771]

Oxalidaceae

- Oxalis acetosella* L. [1753]

Geraniaceae

- Geranium phaeum* L. [1753]
Geranium robertianum L. [1753]

Euphorbiaceae

- Euphorbia amygdaloides* L. [1753]
Euphorbia cyparissias L. [1753]

Polygalaceae

- Polygala vulgaris* L. [1753]

Aceraceae

- Acer campestre* L. [1753]
Acer negundo L. [1753]
Acer platanoides L. [1753]
Acer pseudoplatanus L. [1753]
Acer saccharinum L. [1753]

Balsaminaceae

- Impatiens noli-tangere* L. [1753]
Impatiens parviflora DC. L. [1824]

Celastraceae

- Euonymus europaeus* L. [1753]

Rhamnaceae

- Frangula alnus* Mill. [1768]

Tiliaceae

- Tilia cordata* Mill. [1768]
Tilia platyphyllos Scop. [1771]
Tilia tomentosa Moench [1785]

Malvaceae

- Althaea officinalis* L. [1753]

Hypericaceae

- Hypericum humifusum* L. [1753]
Hypericum perforatum L. [1753]

Violaceae

- Viola arvensis* Murray [1770]
Viola montana [1753]
Viola reichenbachiana Jordan [1857]

Cystaceae

- Helianthemum ovatum* (Viv.) Dunal in DC.
[1824]

Lythraceae

- Lythrum salicaria* L. [1753]

Onagraceae

- Circaea lutetiana* L. [1753]

Araliaceae

- Hedera helix* L. [1753]

Apiaceae

- Aegopodium podagraria* L. [1753]
Angelica sylvestris L. [1753]
Anthriscus sylvestris (L.) Hoffm. [1814]
Daucus carota L. [1753]
Heracleum sphondylium L. [1753]
Laserpitium prutenicum L. [1753]
Pastinaca sativa L. [1753]
Peucedanum carvifolia Vill. [1779]
Peucedanum cervaria (L.) Lapeyr. [1813]

Peucedanum oreoselinum (L.) Moench [1794]
Pimpinella saxifraga L. [1753]
Sanicula europaea L. [1753]

Primulaceae

Cyclamen purpurascens Mill. [1768]
Lysimachia nummularia L. [1753]
Lysimachia vulgaris L. [1753]
Primula veris L. [1753]
Primula vulgaris Hudson [1762]

Oleaceae

Fraxinus excelsior L. [1753]
Ligustrum vulgare L. [1753]

Convolvulaceae

Calystegia sepium (L.) R. Br. [1810]
Convolvulus arvensis L. [1753]

Boraginaceae

Myosotis scorpioides L. [1753]
Myosotis sylvatica (Ehrh.) Hoffm. [1791]
Pulmonaria officinalis L. [1753]
Symphytum officinale L. [1753]
Symphytum tuberosum L. [1753]

Lamiaceae

Ajuga reptans L. [1753]
Betonica officinalis L. [1753]
Clinopodium vulgare L. [1753]
Galeobdolon luteum Hudson [1778]
Galeopsis speciosa Mill. [1768]
Glechoma hederacea L. [1753]
Lamium amplexicaule L. [1753]
Lamium purpureum L. [1753]
Mentha aquatica L. [1753]
Mentha arvensis L. [1753]
Mentha pulegium L. [1753]
Salvia pratensis L. [1753]
Stachys annua (L.) L. [1763]
Stachys sylvatica L. [1753]
Thymus odoratissimus Mill. ssp. *decipiens*
(H. Braun) Domin

Scrophulariaceae

Rhinanthus minor L. [1756]

Scrophularia nodosa L. [1753]
Scrophularia umbrosa Dumort [1829]
Verbascum phoeniceum L. [1753]
Veronica anagallis-aquatica L. [1753]
Veronica arvensis L. [1753]
Veronica beccabunga L. [1753]
Veronica chamaedrys L. [1753]
Veronica hederifolia L. [1753]
Veronica officinalis L. [1753]
Veronica persica Poirlet in Lam. [1808]

Rubiaceae

Cruciata laevipes Opiz [1852]
Galium aparine L. [1753]
Galium mollugo L. [1753]
Galium odoratum (L.) Scop. [1771]
Galium palustre L. [1753]
Galium schultesii Vest. [1831]
Galium verum L. [1753]

Plantaginaceae

Plantago lanceolata L. [1753]
Plantago major L. [1753]

Caprifoliaceae

Sambucus nigra L. [1753]
Viburnum opulus L. [1753]

Valerianaceae

Valeriana dioica L. [1753]
Valeriana officinalis L. [1753]
Valerianella dentata (L.) Pollich [1776]

Dipsacaceae

Dipsacus laciniatus L. [1753]
Knautia arvensis (L.) Coulter [1828]
Knautia drymeia Heuffel [1856]

Campanulaceae

Campanula patula L. [1753]

Asteraceae

Achillea millefolium L. [1753]
Arctium lappa L. [1753]
Artemisia absinthium L. [1753]
Artemisia vulgaris L. [1753]

Bellis perennis L. [1753]
Centaurea stoebe L. [1753]
Centaurea stoebe [1753] subsp. *micranthos*
 (Gugler) Hayek
Cirsium arvense (L.) Scop. [1772]
Cirsium rivulare (Jacq.) All. [1789]
Conyza canadensis (L.) Cronquist [1943]
Erigeron annuus (L.) Desf. [1804]
Hieracium bauhini Schult ex Besser [1809]
Hieracium murorum L. [1753]
Hieracium pilosella L. [1753]
Lactuca quercina L. [1753]
Lactuca serriola L. [1756]
Leucanthemum vulgare Lam. [1779]
Leontodon hispidus L. [1753]
Matricaria recutita L. [1753]
Mycelis muralis (L.) Dumort. [1829]
Onopordum acanthinum L. [1753]
Serratula tinctoria L. [1753]
Solidago gigantea Aiton [1789]
Tanacetum vulgare L. [1753]
Taraxacum officinale Weber [1780]
Tragopogon orientalis L. [1753]
Tripleurospermum perforatum (Mérat) M.
 Laínz [1983]
Tussilago farfara L. [1753]

MONOCOTYLEDONOPSIDA

Alismataceae

Alisma plantago-aquatica L. [1753]

Melanthiaceae

Veratrum nigrum L. [1753]

Colchicaceae

Colchicum autumnale L. [1753]

Alliaceae

Allium ursinum L. [1753]

Convallariaceae

Maianthemum bifolium (L.) F. W. Schmidt
 [1794]

Polygonatum multiflorum (L.) All. [1785]

Polygonatum odoratum (Miller) Druce
 [1906]

Trilliaceae

Paris quadrifolia L. [1753]

Liliaceae

Lilium martagon L. [1753]

Iridaceae

Iris pseudacorus L. [1753]

Juncaceae

Juncus effusus L. [1753]

Luzula campestris (L.) DC. [1805]

Luzula luzuloides (Lam.) Dandy et Wilmott
 [1938]

Poaceae

Agrostis stolonifera L. [1753]

Alopecurus pratensis L. [1753]

Anthoxanthum odoratum L. [1753]

Arrhenatherum elatius (L.) Beauverd [1819]

Briza media L. [1753]

Bromus erectus Hudson [1762]

Bromus hordeaceus L. [1753]

Bromus sterilis L. [1753]

Cynosurus cristatus L. [1753]

Dactylis glomerata L. [1753]

Deschampsia cespitosa (L.) Beauverd
 [1812]

Elymus repens (L.) Gould [1947]

Festuca gigantea (L.) Will.

Festuca pratensis Hudson [1762]

Festuca rupicola Heuffel [1858]

Glyceria fluitans (L.) R. Br. [1810]

Glyceria maxima (Hartman) Holmberg
 [1919]

Holcus lanatus L. [1753]

Holcus mollis L. [1753]

Melica uniflora Retz. [1779]

Milium effusum L. [1753]

Phalaris arundinacea L. [1753]

Phragmites australis (Cav.) Steudel [1841]

Poa annua L. [1753]

Poa nemoralis L. [1753]

Poa pratensis L. [1753]

Poa trivialis L. [1753]

Sparganiaceae

Sparganium erectum L. [1753]

Cyperaceae

Carex acuta L. [1754]

Carex acutiformis Ehrh. [1789]

Carex divulsa Stokes [1787]

Carex hirta L. [1753]

Carex otrubae Podp. [1922]

Carex pilosa Scop. [1772]

Carex remota L. [1754]

Carex riparia Curtis [1783]

Carex sylvatica Hudson [1762]

Cyperus fuscus L. [1753]

Scirpus sylvaticus L. [1753]

Orchidaceae

Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch
[1888]

Neottia nidus-avis (L.) Rich. [1817]

Platanthera bifolia (L.) Rchb. [1817]

A Magyarországon védett 527 zárvatermő faj közül mindössze 10 előfordulását sikerült kimutatni Porva környékén a Biodiverzitás Nap alkalmából vizsgált területen: farkasölő sisakvirág (*Aconitum vulparia*), erdei tündérfürt (*Aruncus dioicus*), kardos madársisak (*Cephalanthera longifolia*), csermelyaszat (*Cirsium rivulare*), erdei ciklámen (*Cyclamen purpurascens*), turbánliliom (*Lilium martagon*), közönséges madárfészek (*Neottia nidus-avis*), kétlevelű sarkvirág (*Platanthera bifolia*), szártalan kankalin (*Primula vulgaris*), piros madársisak (*Silene dioica*). A Magyarországon védett harasztok közül egyedül a szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*) néhány példánya került elő.

Köszönetnyilvánítás

Köszönettel tartozunk Kovács Tibornak a Biodiverzitás Napok sorozatának fáradhatatlan megszervezéséért.

Irodalom

- BAUER, N. (2001): Florisztikai adatok a Bakonyból és a Bakonyaljáról. – *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis (Zirc)* **17**: 21-35.
- GALAMBOS, I. (1988): Adatok a Bakony-hegység flórájához I. – *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis (Zirc)* **13**: 55-61.
- GALAMBOS, I. (2001): Adatok a Bakony-hegység flórájához II. – *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis (Zirc)* **17**: 7-20.
- JÁVORKA, S. – CSAPODY, V. (1975): *Iconographia florae partis austro-orientalis Europa Centralis (Közép-Európa délkeleti részének flórája képekben)* - Akadémiai kiadó, Budapest. pp. 576.
- KIRÁLY, G. (szerk.) (2009): *Új magyar füvészkönyv. Magyarország hajtásos növényei. Határozókulcsok – Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Jósvafő.* pp. 616.
- RÉDL, R. (1942): *A Bakony hegység és környékének flórája.* – A piarista rend kiadványa, Veszprém. (Magyar Flóraművek 5.) Egyházmegyei Nyomda. 1959 pp.
- SIMON, T. (2000): *A magyarországi edényes flóra határozója. Harasztok-virágos növények* – Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. pp. 846.
- Magyar Közlöny 22/2008 (IX.12) KVVVM rendelet módosítás

Received April 12, 2010

Accepted August 03, 2010